

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΥΠΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΑΞΗ: Α΄

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑ ΦΥΛΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Κείμενο

Γιασμίνα Χάντρα (1955 –)

Τα χελιδόνια της Καμπούλ¹ (απόσπασμα)

Στην Καμπούλ, πρωτεύουσα του Αφγανιστάν, ο Μοσέν και η Ζαϊρά, ζευγάρι με πανεπιστημιακή μόρφωση και παντρεμένοι από έρωτα, αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις καριέρες τους κάτω από το ασφυκτικό περιβάλλον που έχει διαμορφώσει η τυραννία των Ταλιμπάν. Στο απόσπασμα που ακολουθεί, ο Μοσέν προσπαθεί να πείσει τη Ζαϊρά να βγουν μια βόλτα στην πόλη.

- [...] Θα 'θελα να βγω μαζί σου, να βγαίνω κάθε μέρα, κάθε βράδυ, να σε πιάνω απ' το μπράτσο, το γοργό σου βήμα να με παρασέρνει. Θα 'ταν υπέροχο, εσύ κι εγώ, όρθιοι πλάι πλάι μπροστά σε μια βιτρίνα ή καθισμένοι σε ένα τραπέζι, να φλυαρούμε και να κάνουμε απίστευτα σχέδια. Τώρα δεν γίνεται πια. Θα υπάρχει πάντα ένα δύσσομο σκιάχτρο, οπλισμένο μέχρι τα δόντια, για να μας ανακαλεί στην τάξη και να μας απαγορεύει να μιλήσουμε σε ανοιχτό χώρο. Παρά να υπομείνω αυτήν την προσβολή, προτιμώ να κλειστώ σπίτι μου [...]

Ο Μοσέν διαφωνεί. Μορφάζει ακόμα περισσότερο, δείχνει τη φτωχική κάμαρα, τις φθαρμένες κουρτίνες [...]

- [...] Ο μοναδικός τρόπος που μας έμεινε για ν' αγωνιστούμε, ν' αντισταθούμε στην αυθαιρεσία και τη βαρβαρότητα, είναι να μην απαρνηθούμε την αγωγή μας. Μας μεγάλωσαν σαν ανθρώπους [...] Δεν μπορούμε να δεχτούμε να μας εξομοιώσουν με τα ζώα.

---

¹ Το μυθιστόρημα μεταφέρθηκε στις κινηματογραφικές οθόνες (animation – επίσημη συμμετοχή στο Φεστιβάλ Καννών 2019, υποψήφιο για καλύτερη ταινία κινούμενων σχεδίων στα Βραβεία της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου 2019).

-Αυτό δεν έχουμε γίνει;

-Δεν είμαι σίγουρος. Οι Ταλιμπάν εκμεταλλεύθηκαν μια στιγμή αναποφασιστικότητας για να δώσουν ένα φοβερό χτύπημα στους ηττημένους. Όμως δεν είναι το τελειωτικό. Το καθήκον μας είναι να το πιστέψουμε.

-Πώς;

-Περιφρονώντας τη βία. Θα βγούμε. Εσύ κι εγώ. Βέβαια δεν θα πιαστούμε χέρι χέρι, όμως τίποτα δεν μας απαγορεύει να βαδίζουμε πλάι πλάι.

Η Ζαϊρά νεύει αρνητικά:

-Δεν θέλω να γυρίσω με βαριά καρδιά, Μοσέν. Θα χαλάσω άσκοπα τη μέρα μου μ' ό,τι υπάρχει στο δρόμο. Δεν μπορώ να περάσω μπροστά από κάτι φριχτό και να κάνω σαν να μη συμβαίνει τίποτα. Κι από την άλλη, αρνούμαι να φορέσω το τσαντόρ². Απ' όλα τα σαμάρια, είναι το πιο εξευτελιστικό. Ο χιτώνας του Νέσσου δεν θα 'βλαπτε την αξιοπρέπειά μου περισσότερο απ' αυτό το ολέθριο, γελοίο ντύσιμο, που με καταντά πράγμα, σβήνοντας το πρόσωπό μου και δημεύοντας την ταυτότητά μου. Εδώ, τουλάχιστον, είμαι στο σπίτι μου, Ζαϊρά, γυναίκα του Μοσέν Ραμάτ, τριάντα δύο χρόνων, μια δικαστίνα που ο σκοταδισμός³ τής στέρησε τη δουλειά δίχως αποζημίωση ή δίκη [...] Μ' αυτό το καταραμένο πέπλο, δεν είμαι ούτε άνθρωπος ούτε ζώο, μονάχα κάτι προσβλητικό ή επονειδιστο⁴, που πρέπει να το κρύβουμε σαν αναπηρία. Είναι πολύ σκληρό για να τ' αντέξω. Ιδιαίτερα για μια πρώην δικηγόρο, αγωνίστρια για το γυναικείο ζήτημα. Σε παρακαλώ, μη σκεφτείς πως κάνω νάζια. Δυστυχώς, καλύτερα να 'κανα! Μου λείπει το κουράγιο. Μη μου ζητάς ν' απαρνηθώ το όνομά μου, τα χαρακτηριστικά μου, το χρώμα των ματιών μου, το σχήμα των χειλιών μου, για μια βόλτα μες στη μιζέρια και την κατάθλιψη· μη μου ζητάς να 'μαι λιγότερο από σκιά, μια ανώνυμη φορεσιά που θροΐζει καταμεσής ενός εχθρικού κόσμου.

Τα χελιδόνια της Καμπούλ, μτφ. Ζ. Μπιενκούρ – Μ. Μακρόπουλος, Αθήνα: Καστανιώτης, 2004, σσ. 63 – 65.

---

² Φαρδύ μακρύ ρούχο, το οποίο φορούν σε δημόσιους χώρους σε μερικές μουσουλμανικές χώρες οι γυναίκες πάνω από τα υπόλοιπα ρούχα τους, για να καλύψουν το κεφάλι και το σώμα τους

³ η τάση για αντίδραση σε κάθε προσπάθεια εκσυγχρονισμού και προόδου στον χώρο της παιδείας και του πολιτισμού

⁴ ντροπιαστικό

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1

Θέμα 1α. Να διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις και να τις χαρακτηρίσετε με Σ (Σωστή) ή Λ (Λάθος), σύμφωνα με το νόημα του κειμένου:

- α. Ο Μοσέν επικροτεί το καθεστώς των Ταλιμπάν και τις απαγορεύσεις που επιβάλλει.
- β. Η Ζαϊρά είναι οπαδός φεμινιστικών ιδεών.
- γ. Το ζευγάρι αποφασίζει να περπατήσει στους δρόμους της Καμπούλ αγκαλιά.
- δ. Η Ζαϊρά δεν αποδέχεται την πρόταση του Μοσέν για μια βόλτα στην πόλη και αρνείται να φορέσει το τσαντόρ.
- ε. Ο Μοσέν κρίνει ότι πρέπει να αντισταθούν στους Ταλιμπάν, χρησιμοποιώντας βίαια μέσα.

Μονάδες 10

Θέμα 1β. Να συγκρίνετε τη στάση του Μοσέν με αυτή της Ζαϊρά αναφορικά με τις συνθήκες ζωής στην Καμπούλ και τις απαγορεύσεις που επιβάλλουν οι Ταλιμπάν (40 – 50 λέξεις).

εναλλακτικά

«Ο μοναδικός τρόπος... με τα ζώα», «Περιφρονώντας τη βία... να βαδίζουμε πλάι πλάι»:
Πώς διαγράφεται η έννοια της αντίστασης και του αγώνα ενάντια στην καταπίεση των Ταλιμπάν από τη σκοπιά του Μοσέν (40 – 50 λέξεις);

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ 2

Θέμα 2α. Η παράκληση της αφηγήτριας στο τέλος του αποσπάσματος γίνεται με αποτρεπτική υποτακτική («Μη μου ζητάς ν' απαρνηθώ... ενός εχθρικού κόσμου»). Πώς ερμηνεύετε τη χρήση της και τι σκοπό εξυπηρετεί ως προς την ενίσχυση του νοηματικού αποτελέσματος και το ύφος του κειμένου;

Μονάδες 10

Θέμα 2β. «Θα υπάρχει πάντα ένα δύσσομο σκιάχτρο, οπλισμένο μέχρι τα δόντια»: Ποια σχήματα λόγου εντοπίζετε στο παραπάνω χωρίο; Να εξηγήσετε πώς συμβάλλουν στην αποτύπωση των συνθηκών που επικρατούν στη χώρα.

10 Μονάδες

Θέμα 3

Ο Αλγερινός Μοχάμεντ Μουλεσεχούλ, ενώ ήταν ήδη αξιωματικός του στρατού, άρχισε να δημοσιεύει κείμενα με το γυναικείο ψευδώνυμο Γιασμίνα Χάντρα. Αργότερα, κάτω από την πίεση του στρατιωτικού κατεστημένου και της συντηρητικής πολιτικής κατάστασης στη χώρα του, αποχώρησε από τον στρατό, για να μετακομίσει στη νότια Γαλλία, όπου ζει μέχρι και σήμερα. Με βάση τις παραπάνω πληροφορίες και λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο του αποσπάσματος που σας δόθηκε, να γράψετε μια παρουσίαση για τον συγγραφέα και το βιβλίο του, *Τα χελιδόνια της Καμπούλ*, για το οπισθόφυλλο της αναμενόμενης επανέκδοσής του (100 – 200 λέξεις).

40 Μονάδες